

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΧΟΛΙΟ

Αγαπητοί αναγνώστες,

Το πρώτο τεύχος της *Κοινωνικής Εργασίας* για τη νέα χρονιά έχει ως επίκεντρο το θέμα του κοινωνικού αποκλεισμού που αντιμετωπίζουν ειδικές πληθυσμιακές ομάδες.

Η κοινωνική λειτουργός και ψυχολόγος Ελένη Μαυρογένη, στο άρθρο της για τον κοινωνικό αποκλεισμό ηλικιωμένων ασθενών και το ρόλο της Κοινωνικής Εργασίας στο νοσοκομείο, εξετάζει μέσα από βιβλιογραφικές πηγές στατιστικά στοιχεία, παράγοντες και πολιτικές στην Ελλάδα που οδηγούν τους ηλικιωμένους ασθενείς σε καταστάσεις κοινωνικού αποκλεισμού, όπως αυτές διαπιστώνονται κατά τη νοσηλεία τους. Οι περισσότεροι ηλικιωμένοι αντιμετωπίζουν το πρόβλημα του πολύ χαμηλού εισοδήματος – κατά κανόνα από σύνταξη – σε συνδυασμό με χρόνια νόσο ή αναπηρία. Επιπροσθέτως, συχνά αδυνατούν για διάφορους λόγους να έχουν πρόσβαση σε παροχές υγείας και πρόνοιας που δικαιούνται. Επομένως, ο ρόλος του κοινωνικού λειτουργού στο νοσοκομείο είναι πολύπλευρος: να βοηθήσει τον ασθενή και την οικογένειά του να βρουν λύσεις σε ποικίλα προβλήματα τόσο εντός όσο και κυρίως εκτός του νοσοκομείου, όπως η μετανοσοκομειακή φροντίδα του, η πρόσβαση σε παροχές, η κινητοποίηση υποστηρικτικού δικτύου στο περιβάλλον του (συγγενείς, φίλοι, φορείς) κ.ά. Η συγγραφέας παρουσιάζει τα εξωνοσοκομειακά προγράμματα και τις ανεπάρκειες παροχής υπηρεσιών σε ηλικιωμένους, σε συνδυασμό με τις δυσχέρειες άσκησης της Κοινωνικής Εργασίας στο νοσοκομειακό πλαίσιο.

Μια άλλη ομάδα κοινωνικά αποκλεισμένων είναι συχνά τα άτομα με νομτική καθυστέρηση. Η κοινωνική λειτουργός Ιωάννα Καρέλλου, στα πλαίσια ερευνητικής μελέτης, εξετάζει τις στάσεις εκπαιδευτικών Α'βάθμιας και Β'θμιας εκπαίδευσης στην Κέρκυρα προς τα άτομα με νομτική καθυστέρηση. Οι κοινωνικές στάσεις και ειδικότερα οι στάσεις επαγγελματιών που κινούνται στο χώρο της εκπαίδευσης και απασχόλησης αποτελούν ισχυρό παράγοντα στήριξης της κοινωνικής ενσωμάτωσης ή αντίθετα περιθωριοποίησης και αποκλεισμού των μειονεκτούντων ατόμων. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα, οι εκπαιδευτικοί στη συγκεκριμένη μελέτη εξέφρασαν σχετικά σύγχρονες στάσεις σε θέματα ισοτιμίας, αναγνώρισης και ενσωμάτωσης στην εκπαιδευτική διαδικασία των ατόμων με νομτική καθυστέρηση. Επιμέρους στόχος αυτής της μελέτης ήταν και η επεξεργασία ενός ερωτηματολογίου προκειμένου να αποτελέσει ένα εύχρηστο και αξιόπιστο ερευνητικό μέσο για αξιολόγηση των στάσεων προς τα άτομα με νομτική καθυστέρηση.

Μια κατηγορία χρόνιων ασθενών είναι όσοι υποχρεούνται να υποβάλλονται σε τακτές αιμοκαθάρσεις λόγω νεφρικής ανεπάρκειας. Προκειμένου η δυσάρεστη αυτή διαδικασία να γίνεται κάτω από συνθήκες συναισθηματικής ηρεμίας και αποφόρτισης, ενθαρρύνεται η χρήση στις μονάδες τεχνητού νεφρού, μέσων μαζικής επικοινωνίας με προεξάρχουσα την τηλεόραση. Ποιες ανά-

γκες των ασθενών αυτών, ως ποιο βαθμό και με ποιους τρόπους καλύπτει η τηλεόραση αλλά και άλλα μέσα, όπως εφημερίδες, περιοδικά και βιβλία, παρουσιάζει στο άρθρο της η κοινωνική λειτούργος και ψυχολόγος Παρασκευή Θεοφίλου στα πλαίσια μικρής, εμπειρικής μελέτης. Η ανάγκη για ενημέρωση και για εκτόνωση της έντασης φαίνεται να είναι οι δύο βασικές ανάγκες που προβάλλουν οι ασθενείς για τη χρήση των Μ.Μ.Ε. κατά τη διαδικασία αιμοκάθαρσης. Οι άνδρες και οι νεότεροι ασθενείς φαίνεται να προτιμούν και τις εφημερίδες, πλην της τηλεόρασης. Η συγγραφέας θεωρεί τη χρήση των Μ.Μ.Ε. σ' αυτές τις συνθήκες απολύτως ενδεδειγμένη.

Τέλος, σε παρεμβάσεις καταπολέμησης του κοινωνικού αποκλεισμού αναφέρονται οι δύο βιβλιοπαρουσιάσεις που ολοκληρώνουν αυτό το τεύχος.

Η Συντακτική Επιτροπή